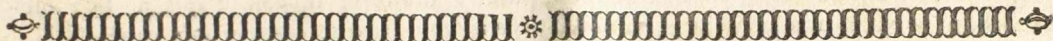

Erdélyi Híradó

Kedden, $\frac{5}{31}$ (Május' 31-dikén) 1831

Olaszország—Portugallia—Frantziaország—Nagybritannia—Belgaország—Austria
Lengyelország—Erdélyország—Mértéktár 337-dik lap, végig és Fedelboríték.

OLASZORSZÁG

Turin, máj. 5. — Nem elmellőzést érdemel ápr. hónap' behatása a' megholt Király' életére. Apr. 6-dikán 1756-ban született ő; megházasodott Rómában apr. 6-dikán, 1807; Királynak koronáztatott apr. 19-dikén, 1821-ben; megbetegedett apr. 6-dikán agyvelő-bideglegesben és megholt ugyanazon apr. 27-dikén, 1831-ben. Máj. 5-dikán vitték az ő' holttestét a' familia' temetőhelyére Hautecombe-be, a' Dourget-tó mellé Savoye-ben, Chamberyhez közel; mely rövid út 14 nap' fog tartani, és kerül 600,000 frankba.

PORTUGALLIA

A' frantzia National írja Lissabonból apr. 25-dikáról: "Egy, Don Migueltól aláírt és az ő rokonához Ferdinándhoz igazított hivatali írásban, szabad menedékért esedezik ő Spanyolországban a' népfelzúdulás' esetében, 's a' Levél' végén azt mondja neki — jó volna, ha egynehány regimentet az ő' rendelkezési alá bízna. A' hadi Biztossághoz az a' parantsolat érkezett, hogy a' tömlőtben találtató árulókat igazítsák által a' vesztőhelyre; mivel' a' Státus' hátorságáért lett újj megfogdosások' száma igen nagy lévén, nem tudják hova tenni ezeket, ha a' tömlőtöket nem űritik. Az országlószék egynehány ágyúladikokat akar felkészíttetni,

és készülteket tenni iddzó gojóbisokhoz, a' Tajó' bejárása' védelmére a' frantzia és ang. hadihajók ellen, mellyek elleneséges módon akarnának D. Migueltól elégtételt kívánni. Ezt a' szerentsés elmerajzot, a' mint halljuk, egy előkelő idegen javallotta Don Miguelnek. A' spanyol Király valóban szándékozik rokona' dolgát elő-mozdítani.

FRANTZIAORSZÁG

Páris, máj. 6. — A' sebastiani Tiburce Gen. konst.polji Követté-neveztetése, alá van már írva. Azt mondják, hogy ez a' követség tsak ideigvaló lessz. Egy ő a' legifjabb Generálok között a' hadseregnel, és tudnivaló, hogy Moreában a' Maison Gen. 3 brigadját vezérli. Nagy tüzes elnével bír ő.

A' Constitutionnel jelenti: "Edimburgból írják, hogy a' frantzia Exkirálynak meggyűlt a' baja. Ezen pillantatban úgy láttzik, hogy őtet semmi Hatalom nem fogadja magához. Azomban, kéntelen lessz-ő rövid időn Edimburgból elmenni, vagy adósságai miatt megíteltetvén, veszedelemben sorog, hogy fogságra teszik. Ez a' megalázó gondolat, sok bút szerez az Exkirálynak. Egybéránt, azt ígérte neki a' Prókátora, hogy újj időt (terminust) fog neki kidolgozni. A' holyroodi palota egészen pusztává lett: az Exdau-

phine, útazik; a' Dauphin Clanparyban van; Berry Hgné. követőivel együtt, Bathban; X-dik Károly a' Káplánjával Holyroodban.

Nints most Frantziaországban gyűlöfetésebb szó, mint Octroy, octroyer, mely legjobbban synonym ezzel: kegyelemből, kegy szerént, nem pedig tsak érdemért vagy álló törvény szerént, tartozásképpen, azomban örökre megerősítve, ajándékozni.

A' Courrier Français azt beszéli, hogy Delaborde, las Cases, Odillon-Barrot, Lafitte, Marchand, a' 7-dik Kerület' Maire-je, és a' municipal-Tanáts' külömböző más Tagjai is, a' nemzeti gárda' Tisztelei, a' Sapeur-pompierékéi, a' municipalgárdái és a' hadseregéi, jelen voltak volna a' júliusi Patrióták' gyűlésében, mint köztalok. — Ennek egy részét, tagadja egy más Journal. — Toulonból írják máj. 3-dikán: "A' Trident, az Algesiras, az Alger és a' Marengo készek, az első jeladásra elvitörözni. Itt, azt állítják, hogy az ang. Adm. Sir Pulteney Malcolm' hajósege, útban volna most Smyrnából Toulonba, és a' frantzia escadron tsak annak megérkezését várja, hogy egyesülve azzal a' Tájó' torkát elfoglalják és Lissabont ágyúzzák. A' Hugon Ellenadm. gúnyját és a' konyha-edényeket, hajóra rakták már; e' pedig közelgető elmenetelt jelent.

NAGYBRITANNIA

London, máj. 4. — Egy a' leghíresebb fogadás-üzök között a' város nyugoti részén, 100-at ajánlott már 5 ellen, hogy a' Ministerek az újj parlamentben 120 többséggel fognak által gázolni. — Máj. 5-dikéig 340 vegyes választások között, 40 volt már a' reform mellett fogó többség. Hetvenkét tagot, kik a' reform mellett fognak, olyan helyeken választottak, a' hol az elébbi választáskor, mind

antireformereket választottak. — A' Morning-Herald, figyelmeztet azon külöbségre, a' mely Frantziaország' és Anglia' fővárosai között, azoknak behatásokra nézve saját tartományaikra, uralkodik. Sok példakkal mutatja-meg, hogy-van hátra London a' patriotai hajlandóságban és politikai elme-mozgásban a' tartomány mellett; midőn Páris a' köz eleveségen Frantziaországban uralkodik.

A' legújabb tudósítások szerént Rio-(Jaeiro-)ból, mellyek mártz. 5-dikéig hatnak, megérkezett oda fébr. 28-dikán, Herminie frantzia fregatte, Loulé Marquisnével, kit a' földre-szálláskor a' frantzia és angl. hajóosztajok ágyúi köszöntöttek.

* A' Times az ő egyik levelében ezt mondja: "A' pétervári hivatali Journal' egy tikkéjében úgy-láttzana, hogy Muszkaországban a' Lengyeleket illető politika' követésében külömböző vélekedés uralkodik. Az a' felekezet, mely a' talentom' és politikai éles elme' hírében legfelül áll, hajlandónak láttzik, az insurgensekkel alkudozásba ereszkedni, és okosengedések által, békére lépni. Ezek a' személyek, azon tikkéjben tsúfolódva, úgy jegyződnek-meg, mint a' kik nagyobb lelkűek akarnának lenni mint a' Tsászár, ki a' megbánó Lengyeleknek, kik az engedelmességre vissza térnek, botsánatot és amnestiát ígért. A' másik felekezet, kevélységből, a' háború' folytatását kívánja; valamint-tsak a' Lengyelek feltétel nélkül megadják magokat. Ezeknek a' szándékok szerént, tűz és vas a' legjobb eszköz a' szenvedő nép' panaszkialtására feladni. Készek ők a' kegyetlenségre; mivel' elébb igazagtalanok voltak. Valjon elmeht-e valakinek az esze annyira, hogy azt hidje — e' mostani időszakban az olyan beszéd a' legmegkötözöttebb eszűn és legtudatlanabbon fogjon? A' muszka

Journálok, egy maroknyi lázszatóknak tartják a Lengyeleket, kiket az európai demagogusokhoz számlálnak. Valjon árulók' bandája volt-é az, mely egy nagy ország seregét megverte. Idegen revolutiosok' küldöttei által vezetettek-é azon maroknyi vezérek, kik a' Tsászár' bátyját kiverték, egy országlast organizáltak, melynek mindenk engedelmeskednek, hadsereget állítottak-fel, mellyet már sok győzdelem koronázott, és a' mely már egy egész nemzet' eggyesült helybe-hagyásával a' Státus' minden segéd-forrásain és erején országol? Midőn mostanában egy muszka Gen. egy lengyel várat felkért, azon jegyzése mellett, hogy a' revolutio csak egynehány ifjú esztelenek' munkája volna, az öreg Commandans elküldött hozzá feleletül egy fűrtöt a' maga ősz hajából, mint legjobb practica bizonyoságot, hogy az öregek valamint az ifjak a' patriotai viaskodók' sorában állanak. A' nemes és paraszt, a' gazdag és a' szegény, a' pap mint a' katonára, minden életidejü és nemü — mind eggyütt állanak a' szent ligában, hazájok' jussainak védelmére és az idegen sanyargatók' kiűzésére. Ollyan néppel nem akarni alkudozni, azon szín alatt, hogy az csak egy maroknyi rebellis, annyit tesz, mint a' szót megforgatni és a' józan emberi okosságot kissebbíteni. Jut eszünkbe, hogy az ámerikai háború alatt, a' North Lord' Kormányászéke, az eggyességnek mindennemü javallatját a' mi' hajdai telepüinknek, megvetette, mivel' a' britannus országglószék, nem alkudozhat fellázadt alattvalókkal; ára-is emlékezünk, hogy kellett ezen gögös praetensiónak (követelésnek) a' függetlenség' zászlója előtt meghajolni. Vajha Muszkaország ezen letzének hasznát-venné. — Gyönyörűség látni, hogy míg a' muszka országglószék a' Lengyelekkel úgy bánik, mint egy ma-

rok rebellissel; ezek a' rebellisek az ő' ellenségeiket, kiket hadi fogjokká 'tesznek egy civilizált és független nemzet' minden emberiségével és nemes lelkével apolgtatják.

A' Népkövetek' választásáról beszélvén az áng. tudósító, a' reform' ellenségeire a' többek közt, ezt jegyzi-meg: "Legmérgesebben mutattja magát az ánglus Papság. Ellenben, a' katolikus Papok Irlandban és a' protestans Dissenterek Angliában, felszóval a' Király és reform mellett fognak. Ez' utolsó' Fejei gyűlést tartván, alá-írást nyitottak-meg, hogy nevezetesen Russel János Lordot a' Devon-Kerület' választásában segítsék. Esméltető jelek ezek — de a' bigotterie és uralkodás-nyavalja nem szeretnek eszméltetődni: a' mi' Papságunk, féltvén a' kontzot, a' tizedet, és minden régibe mint tormába esett féreg, elő-áll mint egy megromlott systema' őltalmazója és mint a' nemzet' ellenkezőinek szövetségese — valjon az által megtarthatja-é környülmetéletlenül az ő' gazdag jövedelmét? De természeti dolog Ciceronak saját házáért vitézzebbül viaskodni; kinek hol fáj, ott tapogatni; saját karjának magához inkább hajolni.

London, máj. 6. — Ezen a' napon már 380 választás' végbe-menetelét hirdették-ki, mellyek közzül 212 a' reform-bill mellett és 168 ellene fog szózatolni. A' többség = 44.

* A' Nelson' özvegye a' napokban holt-meg 69-dik esztendejében. W. J. Hope Adm. is megholt.

London, máj. 7. — Ámbár a' tündések egy continentalis háború' mindjárt kiütése miatt, most, sokkal kevesebbek, mint-sem a' lengyel szabadsághartz' kezdete előtt voltak; mindazáltal, a' mi' országglószékünk, az áng. hadi hajósereg' nagy részének felkészítése' elő-keszületeit

egyre folytatta, mely olyan kész állapotba tétetik, hogy az első parantsolatra idő-haladék nélkül kiindulhasson. Negyven lineabajót tesznek újra hadi-lábra. Mindazáltal, a' béke' fenntartásának reménysege alkalmasint mindenekkel köz, és a' köz-tökék érzik annak behatasát. Valamíg Frantziaország és Anglia a' béke' feuntársásan eggyesülve dolgoznak — mindeniknek bõrben áll pedig ebben egyenes szívünek lenni — egy európai hatalom-sem sértheti nyilván vagy titkos intsekedések által azt büntetetlen meg. Ha a' Torie-k, az Aberdeenek a' kormányon maradtak volna; egy continenti háborúra felbízttatásra, az ő' legutolsó menedékekhez nyúltak volna, a' népszózatját vették volna elő az ő' monopol-uraik ellen: kétségsbe-esés tette lett volna az, mely Angliát sok esztendőkre latogatta volna meg újj rettentő rázkódásokkal; valamint az utolsó háborúra XVI-dik Lajos alatt Frantziaország' státusfelfordulása közvetlen következett. De, Istennek hála! a' liberalis felekezet gyõzõdelme és egy patriota Király fejedelmiszkébe ülése, megmentette a' mi országunkat azon nagy veszéljtõl, és az áng. nép' patriotismussa nagy példát mutat Európa' népmzeteinek, — hogy erősíti-meg végre egy, megromlott elemmentombokból (eredítõkbõl) álló Parlament saját halálos sententziáját, 's úgy a' jobb ujjabbat, törvényesen, erőszak nélkül teszi gyõzõdelmessé. Tsaknem mind örülnek a' Vármegeyék a' reformnak: pedig, nints a' Britannus előtt, a' mi' egy statusembernek a' tekintet' és erõ' nagyobb grádusát szerezhetné, mint egy Vármegeyének a' Parlamentben Képviselőjének lenni. Tsak a' tsontvázza vált oxfordi és cambridgei universitások, a' tudós tudatlanságnak ezen búvó-vatzkai, tartották jónak a' pennzettel tromfolni, antirefor-

mereket küldvén a' parlamentbe. Megvetett Cambridge egy Cavendish-t és Palmerston-t, egy Yates Peel-ért és Coulburnért. Hanem, — az áng. Egyház soha-se ésmért felaldozható tisztaságot, mely nélkül a' reformata kereszténységnek nintsen erõs fundamentoma.

BELGAORSZÁG

Nem lehet, úgymond a' Courrier de la Meuse, azon hidegségen nagyon tsudálkozni, a' mint Wellington Hertzeg a' mi' revolutionkat nézi. Ugy van ő mint Pradt Úr. Miundenik attól fél — pénzt vesz. Nem tekintvén, ugyan-is, azt a' szörnyű summát, melyet a' Hg. a' Civillistából húz, kap még ő 60,000 forintot, mint belgaországi hadsereg' Generalissimussa, és 45,000 forintot, mint waterlooi Hertzeg; eggyütt tehát 105,000 forintot.

A' belga felkelés' folytában Antwerpenen esett minden kárt eggyütt, 2,218,200 forintra betsüli az e' végett kirendelt nyomozó Biztosság.

AUSTRIA

Béts, máj. 6. — Jablonski Hertzeget, az egykori ts. k. Követet a' neápolji udvarnál, azzal biztat-meg ő ts. k. Fge, hogy a' ts. k. udvar' szerentse-kivanását vigye-el Turinba, a' Carignan Printz' fejedelmiszkre-lépése erant; a' hova ő ma vagy hólnapútnak fog indulni. — Egy muszka Kurir, ki Pétervárról ápr. 22-dikén indult Bétsbe, megérkezett. Lithón jött ő által, 's azt erősíti, hogy ott a' felzendülés tsaknem mindennütt elnyomattatott. Sok insurgenst, kiket felfegyverkezve fogtak-el, hadi-törvényszék elébe állítottak 's agyon lövették. Mit miveltek az insurgensek a' muszka fogjokkal, nem említi.

Máj. 7. — A' mai beursen az a' hír terjedt-el, hogy Leopöld Printz a' neki ajánlott belga thronust elfogadta volna,

s ére (tsudálatos) a' fondok lejjebb szállottak volna.

LENGYELORSZÁG

A' varsói Státus híradó Máj. 5-dikáról jelenti, hogy Diebits Hadmarsal minden (mindegyik) muszka Tisztnek, kik a' varsói lázáretben vannak, Lewandowski Gen. által 100 aranyat küldött; — hogy a' lengyel Generaliss. főszállása ismét Jendrzejowban, Kaluszyn mellett van. — Ugyantsak a' varsói Híradó mondja, hogy Nassakin muszka Gen., a' Stanislawow mellett történt tsatában, nehéz sebet kapott, — hogy Sierawski Generáltól elvették saját serege' vezérlését (vissza is ment már Varsóba) és Dziekonski Generálnak adták. — A' nürnbergi Fridens-és Kriegskurierban az itt következő magános-levél van Varsóból, ápr. 30-dikáról: "Az a' veszedelem, mellyel minket a' Muszkák' előnyomulása fenyegetett, elmúlt, és reményhetőleg, nem fogjuk többé az ellenséget előlről, annyival kevésbé Varsóban látni. A' városból kiköltözött lakosok, kezdenek vissza jönni, s a' földnépe, kik Varsóba vették magokat, ismét hounjokba mennek. Tegnap' mentek a' mi' régi, tartogatott nyoltz lovas regementeink, útjokban a' hadsereghez itt által, — mind köptzös emberek és lovak. Altaljában rendkívülvaló élelvenség uralkodik itt. Szüntelen terítve vannak az úttzak menő szekerekkel. Az egész Európából foljvást jönnek ide az önkéntesek, kik közinkbe állanak, és több van már útközetre kész fegyveresünk 100 ezernél. Azt is erőssítik, hogy a' muszka hadseregben nem kevés felekezete van a' lengyel ügyhajnak: hanem az igaz, hogy a' mi' régi szövetségeseink között egy, a' cholera, ellenünk fordult: de úgy-láttzik hogy nállunk, nem lép olyan hatalommal fel, mint a' muszka tartományokban, mellyek annak eredete'

helyéhez közelebb feküsznek. — Uralkodik még itt egy trüszkölő-hideglelés is, melyben mintegy 20 ezer ember fekszik, kiknek orvosi segedelemre van szüksége. Nem tsuda ez: mert az időmérséklet rendkívül változó és szembe tűnő (így van Erdélyben, még ma is); Varsóban, a' déli melegre mely 17 fog, igen hideg éjj következik, mely által a' test mindenféle nyavajanak ki van téve.

Varsó, máj. 2. — Minekutánna a' muszka hadsereg ápr. 27-dikén ezen fővároshoz igen közelített volna és a' Generalissimus Prága-felé vissza-vonult, ismét egyszerre-tsak megváltozott a' látvány (scena), a' nélkül hogy itt az okát kitalálnák. Diebits Gróf ismét eltávozott szomszédságunkból, és 30-dikán Mordyban volt volna főszállása, Siedlcenek keletre. Ennél-fogva, a' Generalissimus ismét előre vitte ma főszállását, Kaluszyn-felé. A' cholera nagy dúlásokat visz' végbe a' mi' katonaságaink között; egy vizsgálástunk az, hogy az ellenségénél is éppen úgy van, — gaudium est miseris —

A' lengyel határszélről, máj. 6. — "A' lengyel hadsereg' visszafelé mozdulását Prágáig, régen meghatározta volt már a' Fő-Gen., mihelyt minden muszka hadi erő egyesülés meg fogna esni, melynek megakadajozását helybeli szerkezetek, neki lehetlenné tették. Ez az oka, hogy a' varsói Gouverneur sokszor felidézte a' lakosokat a' katonai-szolgalat' nagy gondal segítésére, és minden pillantatban készen lenni ára, hogy a' hartzmező a' városhoz közel fog lenni. Mar most valóság-is lett ez. Mindazáltal, a' legnagyobb tsendesség uralkodik Varsóban, és semmiféle tűnődés a' hadsereg állhatatossága-felől, és a' viaskodás' szerentsétlen kimenetele eránt. Tsak-hamar tanúja volt egynehány fényes tsata ápr. 26, 27- és 28-dikán, mellyekben a' Muszkák tete-

mesen vesztettek, hogy a' haza' védelmezőinek vitéssége meggyőzhetetlen védbástya. Azon tsatak' következtésül, vagy az élelem' nehéz beszerzése miatt, egy egészen kiélt tartományban, oda-hagyta az ellenséges hadsereg a' minski állását, 's vissza-vonúlt egynehány napi járó-földnyire. Azt állítják, hogy egészen visszahúzta volna magát a' Bugon túl, ha Diebits Hadmarsal éppen most, Pétervárról, meghatározott parantsolatot nem vett volna, hogy Varsót, akarmibe kerül?! vegye, el, és hogy ezen parantsolat' végre-hajtásától, semmi akadáj, semmi áldozat? által ne hagyja magát eltartóztatni.

Meglehet tehát hogy Diebits Gróf, nem számálván semmi nehésséget, még egyszer az offensívához foljamodik, mihelytsak a' gárdák, és a' már Litthóban utbanlévő igen számos segedelmek, övele egybe-kaptsolódnak. — E' lenne osztán ezen táborozásban az efféle utolsó próba; miúthogy a' gárdával és az utbanlévő Grodnohoz és Brzesc-hez közel-járó katonaság' egybe-kaptsolódása után, a' muszka hadsereg, sok ideig nem fog kapni szaporodást. Máj. 2-dika este-ólta, tudták már hogy Dwernicki Gen. kéntelen volt az austriai bírtokra szorúlni. Sajuálva halották ezt: de a' Sierawski Gen. serentsétlen próba-tételei-ólta, mely által Dwernicki a' levegőbe szorítottatott, kölömben is elveszettnek tartották ezt; és tsak azon gondolkoznak, hogy a' szerentsétlenséget, szerentsével tegyék jóvá. Krukowicki Grófot választották ére, a' varsói eddig volt Gouverneurt. A' van rábizva, hogy egy 10,000 emberből álló külön vált sereget vezessen a' jobb szárny' legtávolabbi végére. Ez, egy idős, de igen megkülömböztetett Tiszt, ki a' frantzia táborozásokban vitéssége és ügyessége által tette magát esmeretessé.

Litthóban tovább harapózik a' felke-

lés; minden-nap' nehezebbedik elnyomatatása. Oginski Hertzeg, volt Óbester, egy a' legelőkelőbb és leggazdagabb Földesurak között Litthóban, minden alattvalóit a' felkelő hadsereghez vezette volna, kiknek a' számok túl van 36,000 emberen: van még neki fegyvere is 10,000, mellyeket a' földnépének kiosztott. Tsak ügyes Tisztek és rendes katonákból álló törzök nélkül szűkölködtek ekkorig a' Lithóiak, hogy haszonnal munkálkodhattak volna. Reménylik, hogy most mindeniket meg fogják nyerni; megígérvén nekik Skrzynecki Gen. hogy 9000 embert küld, járatlan úton. Volhyniában is fel vannak buzdúlva az elmék, még a' Dwernicki Gen. szerentsétlensége után is, és Rüdiger Gen. nem hagyhatja most oda ezt a' tartományt.

ERDEŐRSZÁG

Dees 29. Mái Folyó holdnak 25-én délután 3 óra tájban a' Kis Halás uttzában egy Istálló (a' mint híbető a' kotsis vigyázatlan-ságából-pipa által) meg gyulván a' nagy szél dühössé tévén a' külömben is pusztító lángokat 10 minuták alatt az egésztutza lángba vólt borulva úgy hogy estvére 15 lako házak a' körülöttek levő Csűrőkkel, Istállokkal, pajtákkal szekér szinekkel, a' benne levő szekerekkel-ekéssel-boronákkal-ect, egy szoval ezen házaknál minden el égett és olyhirtelen hogy még a' házakból is semmit sem menthettek-oda égtek minden házi mobiliák, az égés alatt oly kegyetlenül fujt a' szél, hogy közzél se lehetett férni-égész este feléig midőn a' szél is tsendesedett ugyan, de külömben is a' szilvások nagyon megakadályoztatták a' tűz tovább harapódzását, melyet külömben a' Kártyások tseberek nem tehették volna meg-mert fajdalm egy ilyen nagy helységbe mint Deés, nintsen több egy kittsin úgy ne-

alig oltodik itt el a' tűz sőt még az oltás közben kezdett az a' hir lebegni hogy még lesz egy- s imé estve 9 és 10 óra között éppen a' hir által meg nevezett Uraságnak kertjét meg gyújtották, de sok nép járván még az utzákon hamar eleit vették-ugy hogy a' kár nem is volt tétzhető, de alig oszlik el az ezen tűz szerentsés kioltásán örvendező nép- viszont, tüzet kiáltanak fut a' viszont el rémült nép és ismét ugyan azon Uraság Istalójában kezdett már harapodzni a' tűz ezt is csak ugyan szerentsesen meg fojtották 's a' nép el oszlott; más nap az az 26-án reggel széltiben beszéltek, hogy azon Uraságnak csak ugyan el kell égnie- de minthogy egész délig semmisen történt minnyájan csak a' nagy rémülésből következett fundamentom nélkül való hazugságnak tartottuk, 's fájdalom délután 4 orakor csak ugyan bétölt a' jóvendülés mert egyszerre lángban borult csak ugyan az a' ház, és kevés minuták alatt velle együtt 5 ház lett a' lángok prédájává egy hatodik pedig hogy a' tűz tovább ne mehessen le huzatott- ekkor is nagy szél volt de szerentsések voltunk az éppen akkor ide érkezett 2-dik Oláh Regiment egy osztályával, mely Kolosvárra ment szolgálatra ezeknek derék kapitányok látván a' veszedelmet tüstént össze doboltatta az uttol el faradottlekes katonákat, kik is egészlelekből igyekeztek meg venni a' sok felé el harapodzo tüzet 's a' Teremtő is meg szánván a' sok el rémült gyermekeit a' szel meg állította, 's így a' lelkes katonák és polgárok igyekezete is fogauatossá lett

nagyon segítvén est csak ugyan, azon felebaráttjai sorsán tiszta szivből segíteni kíváno jó lelkű Déésaknai Só Tisztsegnél lévő Kamerális Tisztek, kik is halván a' nagy veszedelmet az ottan levő két aerarialis Vizipuskákat tüstént a' magok lovaikkal bé küldöttek, melyek meg betülhetetlen hasznót tettek az oltásnál-oly nagy lángal égett pedig ezen tűz hogy a' szomszéd falukból ennek látására számtalan segítségek érkeztek, nevezetesen meg különböztették magokat az szomszéd all-őri Sidók kik közzül egyik látván a' vizipuskában való hianossagát a' Városnak (minthogy ezeket Déésaknára a' tűz elol-tása után vissza vitték) tüstént két kis lovaival fel szaladott szabad K. város Szamos Ujvárra és még az nap le hozott egy nagy vizi puskát, más nap az az 27-én a' köz hir ismét azt lebegtette hogy az nap már egy a' nagy halasz utzában lako uraságok közzül vétetett tzelba mint-hogy pedig az az előtt való napi hir bé teljesedett nagyon meg üjjejtünk és a' vigyázat mindenfelől meg kettőztetődött 's még is éppen a' meg határozott órában az az reggeli 10 orakor már füstölt az említett utzában a' háztol mintegy két ölnyine a' kert, de az éppen mellette lako Uraság többed magával az utttán beszélgetvén a' széljel járó hirekről és a' megtörtént szerentséleésekről még minkelelőtte lángot vetett völua észre vévén a' tűz-oltásra minden házaknál találató vízzel tele hordokból egy tseber vízzel kióltotta — a' helyet kitakarították és kaptak egy rongyban 3 nagy eleven kovás szeneket — minthogy tehát a' gyújtogatónak szándéka ez úttal bé nem teljesedhetett minnyájan azon voltunk hogy egy átaljában meg-is akadáljoztassuk fel-tett szándékában ennél-fogva mindenütt a' lehetőségig keményen vigyáztunk és vigyáztattunk, és még-is estve 8 és 9 óra

között ugyan azon kertnek hátulsó része lángolni kezdett de ez is minekelőtte elharapodzott volna előltatott ekkor már a' rémülésnek legfelsőbb póltzara jutott az egész város úgy-annyira hogy a' kik még az nap ki nem költöztek volna házaikból most minden feltőbb portékáikat hátor-ságos helyekre költöztették, vagy lega-lább úgy elpakolták hogy a' szerentsé-ség' esetében kevés fáradsággal megszaba-díthassák — ugyan az nap több hírek kö-zött lehetett hallani egy más birtokos ne-vét kire tziel tétetett, — más napra virá-dolag az az 23-kán ezen nemes Belső Szól-nok Vgye tiszteletet érdemlő előljároi bé parantsoltak 100 fegyveres darabon-tokat (nemeseket) de minekelőtte ezek megérkeztek volna már reggeli 8 órakor az Alsó és felső Kodor útza között ép-pen azon birtokosnak (kiról a' hír foljt) majorjában egy szín meggyült — mint-hogy pedig az ezt megelőző éjtzaka meg-lehető kis esső minden nyirkos volt — oly hirtelen előtódott hogy semmi e-gyéb épületben bele nem kaphatott ho-lott minden felől közel voltak az épüle-tek még pedig mind szalmával fedve — itt sokat használt a' Szamos Ujvárról ho-zott nagy vízi puska — az ide való kitsin vízpuska, mellyet az azelőtt való nap a' híjjuból lehozta és befoldozta, és a' nyél-be ütött 3 nagy horgok, mellyekkel mind-járt lehúzták, — most már minden ember a' pintzében lakik a' lakó házak puszták költöznek falukra, egy egy bólthajtásos pintzékben 3 -- 4 ház feltöbb portékáit lehet látni, délre beérkeztek a' 100 ne-mesek (darabontok) ezek elosztódtak a' városon szerte széljel melléjek adván a' városról-is annyi őrzőket a' mennyi csak kitölt — minden gazda vigyáz a' maga há-zára telkire és az a' körül állított őrzők-re — ezenkívül minden 10 -- 12 strására elügyelőknek vagyon kinevezve egy egy

birtokos Uraság — a' sővény kerteken való fedeleket mind le szedik — a' hol sűrűn vagynak vagy pedig félrevaló helyeken a' szalmás épületek azokat kifedik és a' szalmát kívül hordatják a' városon ezen munkában jó példát mutatott úgy annyi-ra szeretett Mlgos. Gróf Fő-Ispányunk, midőn megparantsolta hogy legelsőbben is egy a' városon lévő kortomájában ta-lálató szalmás színt fednék-ki és a' szal-máját hordanák el — ezt látván a' pölgá-rok tüstént magok kezdték-el pajtájok fedeleit megbontani, — s több ily' igen jó és tziel arányos rendelések tétettek mind a' Vármegye mind pedig a' Város részé-ről — s még-is ma 29-kén reggeli 4 ó-rakkor a' 27-kén estve 9 óra tájban tör-tént gyulás helyétől valami 2 -- 3 ölnyi-re ismét meggyült a' kert, de az is még minekelőtte egy ölnyre harapodzhatott volna előtódott — sokat tévén az-is hogy 28-kán több rendbéli esőzések lévén min-den vízes volt — most ismét szakadatta-nul esik az eső, — talam már megöltal-maz az Isten kinek óltalmában és szere-tében helyeztettjük minden remény-ségünket. — Az Isten ne adja, de ha lessz még valami a' jövő postán hírré tészem. — Isteneim ismét lárma! ismét tűz van az már rettenetes — a' jövő postán tudósi-tom erről-is — most megyek a' tűzhez — Déés 29-a maji 1831. közönségessé tété-lét kéri. az Író

Bártsak olyan ember írta volna le, sokkal rövidebben, ezt a' szerentsétlenséget, a' ki valamennyire, tud orthographiát! A' levél, a' rossz írás mellett; oly' későnérkezett, hogy miatta, csaknem itt maradt a' Hiradó a' Postáról; — külömben, újjra írtuk volna azt. — Tsudállatos — hogy az első pipáról gyúlt volna, s ezen occasio feciset annyi malitiosa gyújtogatást, oly' rövid idő alatt!